

Жукова Т.А., Грибініченко Р.А., Плікус І.Й. Фінансове прогнозування і планування як умова прийняття управлінських рішень. Вісник СумДУ. 2021. 2. С. 9-15. DOI: 10.21272/1817-9215.2021.2-1.

УДК 658.14

JEL Classification B31, B41, C80, O21, P21

Жукова Т.А.,

старший викладач кафедри фінансів і підприємництва

Сумський державний університет

gtanya@buh.sumdu.edu.ua

Грибініченко Р.А.,

здобувач вищої освіти СВО магістр ОПП «Фінанси і аудит в підприємстві»

Сумський державний університет,

i.basanec1999@gmail.com

Плікус І.Й.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і підприємництва

Сумський державний університет

i.plikus@finance.sumdu.edu.ua

doi:10.21272/1817-9215.2021.2-1

ФІНАНСОВЕ ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ ЯК УМОВА ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

У статті досліджено аспекти виникнення фінансового планування та прогнозування на підприємствах та визначено сутність планування (прогнозування) як функції управління. У роботі висвітлюються різновиди та функції фінансового планування та прогнозування, що істотно допомагає зрозуміти значення даних понять. Розглянуто системи фінансового планування і форми реалізації його результатів на підприємстві. Наведено класифікацію методів планування та їх сутнісна характеристика. Акцентовано увагу, що відсутність планування або прогнозування супроводжується неправильними рішеннями, передчасною зміною напрямку діяльності, що призводить до втрати ринкових позицій, нестабільності та банкрутства. Також було досліджено методичні аспекти організації фінансового планування та прогнозування на підприємстві в прийнятті управлінських рішень та визначено організаційно-економічні етапи фінансового планування та прогнозування. Обґрунтовано, що розробка фінансового плану є логічним завершенням процесу планування бізнесу підприємства в цілому і дає можливість оцінити кінцеві результати управління ним у плановому періоді. Наголошено, що результати фінансового плану необхідні для узагальнення інформації про джерела та час надходження коштів та розмір цих надходжень, сфери їх використання, задоволення попиту на кошти та їх наявність, можливий фінансовий стан протягом та на кінець планового періоду. Проаналізовано економічну ефективність фінансового планування та прогнозування підприємства та висвітлено методи оптимізації планування та прогнозування в прийнятті управлінських рішень. Доведено, що, досліджувана компанія може істотно покращити свої показники в найближчі періоди. Зроблено висновок, що стабільність підприємства досягається ефективною та ритмічною перебудовою підприємства, завдяки вмілому управлінню виробничими фондами та джерелами їх формування, за допомогою планування або прогнозування діяльності підприємства супроводжується оптимальними рішеннями, правильним напрямом діяльності, що сприяє до виходу підприємства на високі фінансові показники.

Ключові слова: фінансове планування, фінансове прогнозування, прогноз, стратегія, план, фінансова стійкість.

ВСТУП

Фінансове планування є невід'ємною частиною фінансового менеджменту, однією з його ключових функцій, що забезпечує баланс між усіма ресурсами, процесами та результатами фінансово-господарської діяльності, без чого процес управління фінансами не буде найбільш ефективним.

Сучасне фінансове планування суб'єктів господарювання повинно поєднувати позитивний досвід системи командно-адміністративного планування, потужні закордонні теорії та практики та новітні досягнення в цій галузі, які продиктовані мінливими умовами.

Відсутність планування або прогнозування супроводжується неправильними рішеннями, передчасною зміною напрямку діяльності, що призводить до втрати ринкових позицій, нестабільності та банкрутства. Підходи та погляди на фінансове планування та прогнозування, їх характер та роль управління бізнесом змінювались у світовій практиці протягом останніх п'ятдесяти років. На сьогоднішній день не існує єдиного підходу до трактування цих понять серед іноземних та вітчизняних авторів. Дослідженням даного питання займалися Загорський В.С., Бердар М.М., Телишевська Л. І., Андрущенко Н. П., Сергєєв С. С., Партін Г.О. та інші. Незважаючи на те, що дане питання досліджувалося великою кількістю науковців, однак існує потреба у продовженні висвітлення даної теми, через те, що сучасний світ є досить динамічним та потребує постійного оновлення інформації щодо різних аспектів функціонування підприємства.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є дослідження, на основі існуючої науково-економічної літератури, теоретико-методичних засад фінансового прогнозування та планування та аналіз економічної ефективності фінансового планування та прогнозування підприємства.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Фінанси підприємств покликані забезпечувати підприємство фінансовими ресурсами. Тримати баланс між обсягом фінансових ресурсів і їх розподілом допомагає фінансове планування.

Протягом останніх років у світовій практиці фінансового планування ми можемо побачити певну еволюцію в підходах та поглядах на зміст фінансового планування, його сутності та ролі фінансових показників у системі керування підприємством. Наприклад, вчені Телишевська Л. І., Андрущенко Н. П., Сергєєв С. С. поняття фінансове планування розуміють, як значимий елемент управлінського процесу, до найбільш важливих завдань якого можна віднести: «чітке формування припущення, з якого потім буде робитися прогноз; забезпечення оптимального вкладу фінансових планів у виконання корпоративних цілей; аналіз фінансових наслідків для підприємства при прийняття пропозицій щодо цін, доходу, витрат, обігу тощо» [1].

Фінансове планування, як функція фінансового управління, спрямоване на планування доходів і витрат підприємства, прогнозування наслідків їх руху та впливу на економічне середовище, тобто це процес створення системи фінансових планів, норм і фінансових стандартів різного змісту та цілей подальшого економічного розвитку. Головною метою фінансового планування є визначення оптимальних обсягів грошових коштів та капіталу базуючись на прогнозі майбутніх грошових потоків із власних та позикових джерел; розробка діючого механізму управління фінансовими ресурсами для досягнення тактичних та стратегічних цілей підприємства. Основними функціями фінансового планування та прогнозування, на думку Мазур Д.В., є :

- «відображати основні напрямки фінансової політики, що проводяться законодавчою та виконавчою владою в державі;
- встановлення кількісних та якісних параметрів суспільного виробництва на плановий період;

- вибір раціональних методів фінансової підтримки очікуваного рівня економічного та соціального розвитку на основі ефективного використання наявних ресурсів у суспільстві;
- забезпечити необхідний рівень перерозподілу коштів для досягнення темпів та пропозицій щодо економічного розвитку та добробуту;
- визначення раціональних форм мобілізації фінансових ресурсів та на їх основі визначення їх оптимальної структури» [2].

.....

.....

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Телишевська Л. І., Андрущенко Н. П., Сергєєв С. С. Фінансове планування як передумова фінансової стабільності підприємства. *Механізм регулювання економіки*, 2013, № 2, С.71-79. URL: https://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/articles/issue_17/LIDIA_I_TELYSHEVSKA_NATALIA_P_ANDRUSCHENKO_SERGEY_S_SERGEYEVFinancial_Planning_as_a_Prerequisite_for_Financial_Stability_.pdf
2. Мазур Д.В. Фінансове планування діяльності підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2014, Т. 1, № 6, С. 55–59.
3. Побережець О. В. Оцінка методів планування результатів діяльності промислового підприємства. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2016, Том 15, Вип. 2 (33), С.73-87
4. Офіційний сайт Кока-кола Беве́рджіз Украї́на Ліміте́д. URL: <https://ua.coca-colahellenic.com/>

REFERENCES

1. Telyshevska L.I., Andruschenko N.P., Sergeyev S.S. (2013). Financial Planning as a Prerequisite for Financial Stability of the Enterprise. *Mechanism of Economic Regulation*, 2013, No 2, 71-79. URL: https://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/articles/issue_17/LIDIA_I_TELYSHEVSKA_NATALIA_P_ANDRUSCHENKO_SERGEY_S_SERGEYEVFinancial_Planning_as_a_Prerequisite_for_Financial_Stability_.pdf
2. Mazur D.V. (2014). Financial planning of the enterprise. *Bulletin of Khmelnytsky National University*. Vol. 1, Issue 6, 55–59.
3. Poberezhets O. V. (2016). Evaluation methods of planning performance of the industrial enterprises. *Market economy: modern management theory and practice*. Vol. 15, Issue 2 (33), 73-87.
4. Official site Koka-kola Beveri`dzhiz Ukrayina Li`mi`ted. URL: <https://ua.coca-colahellenic.com/>